

Egy este a képviselővel Család, fiatalok és a diszkózene

A Hódgép dorozsmai gyárának klubja általában fiatalokat fogad, különböző rendezvényeken. A fiataloknak az a csoportja, azonban, mely hétfőn gyülekezett — mégis különlegesnek számít. A Hazafias Népfőnt kezdeményezte rétegtalálkozók sorában a dorozsmai ifjúság Takács Imréné országgyűlési képviselővel, a textilművek pártbizottságának titkárával beszélgethetett.

Csaknem megtelt a kis terem — közel százan lehetnek — amikor a képviselő-nő beszámoló, tájékoztató mondataiba fogott. Elmondta: neki s kollégáinak fontos feladata elmondani időnként választóinak, de a fiatalokkal foglalkozni, beszélgetni számára központi kérdés, amire munkahelyén is nagy hangsúlyt fektet.

A találkozóknak különös aktualitást adott a hét végén véget ért országgyűlés, amiről bővebben beszélt Takács Imréné. Bevezetőül az ügyrendi módosításokról, a képviselők munkájáról szólt. „Az Országgyűlés feladata: törvényhozás. A mi szocialista Parlamentünk nagy előnye, hogy a képviselők nemcsak meghozzák a törvényeket, hanem a végrehajtási folyamatban is részt vesznek. Saját tapasztalataik alapján mérhetik le: jó, vagy rossz döntés született. Éppen ezért tartom jónak a jelenlegi képviselői rend-

szert, vagyis, hogy munka mellett végezzük ezt a tevékenységet. Ha valaki főállásban lenne képviselő, szerintem elszakadna a mindennapok gyakorlatától” — említette. A múlt heti Országgyűlés legfőbb témája az új családügyi törvény volt, természetes hát, hogy erről bővebben beszélt az előadó. „A nők nagyarányú munkavállalása megváltoztatta a korábbi élet- és munkafeltételeket a családban, általánossá vált az a család típus, ahol mindkét fél dolgozik. Ez egyrészt nagy teher, másrészt azonban szeretnék emlékeztetni arra, hogy a nők munkavállalásának lehetősége — történelmi vívmány is. A változásra, változtatásra ezzel együtt szükség volt.” Ezt követően részletesen szólt a módosításokról, a törvény új elemeiről. Noha ez is szorosan kapcsolódik a fiatalok életéhez, a képviselő-nő elemezte a helyi ifjúság helyzetét, lehetőségeit is. A feltételek javulásáról beszélt az oktatás (új iskolák) és a művelődés (könyvtár, színház) terén. Említette a gondokat is: az oktatásügyben a középiskolák zsúfoltságát, egyébiránt pedig a lakáshoz jutás nehézségeit, ami — mint Takácsné mondta: Szegeden talán nem annyira komoly gond, mint másutt. Amikor az országos elvárás az volt, hogy a lakások 20 százalékát kap-

ják a fiatalok, Szegeden már 40 százalék körül volt ez az arány. Itt épültek először garzonházak, sikeres a KISZ-ÓTP lakásakció, új támogatási rendszer született.

Beszámolójának befejező részében rámutatott arra Takács Imréné: ha a fiatalok érzik, hogy számít a véleményük — s ez egyre inkább így van —, nagyobb politikai aktivitás lenne szükséges részükről.

A képviselői beszéd után a nagy figyelmet tanúsító fiatalok kérdéseket tettek föl. Szó volt a már máskor is említett gázbefogadó egység építéséről, a szélmalom és környékének rendezéséről. Az utóbbi ügyben, s az utcák burkolatának javítása terén kifejtett erőfeszítését külön megköszönték a képviselőnek. Néhányan azt kifogásolták: nem megfelelő a tájékoztatás a lakáshoz jutás lehetőségeit illetően. Végül két, a fiatalok szórakozásával kapcsolatos kérdés merült föl. Egyrészt a dorozsmai diszkó megszűnését nehezményezték, másrészt azt, hogy a Belvárosból tíz óra után nem lehet Dorozsmára utazni busszal, s ez kizárja a szórakozási lehetőségekből azokat, akik a tetelemes taxiköltséget nem vállalják.

A jó hangulatú találkozót Takács Imréné képviselő válasza zárta.

B. T.

Az „adalékok” becsülete

Évenként — a múzeumi és műemléki hónapban — tudományos ülésszakon ismertetik a megye muzeológusai újabb kutatási eredményeiket. Az idei, háromnapos előadás-sorozat ma, szerdán zárul: a Móra Ferenc Múzeumban történészek, néprajzosok, régészek, biológusok, művészettörténészek — egy híján negyvenen — tartottak előadásokat. A múzeumi kutatások tárgyköréről, „természetéről” és a perspektívákról Trogmayer Ottót, a Csongrád megyei múzeumok igazgatóját kérdeztük.

— Miért van szükség évenként többnapos megyei múzeumi ülésszakra?

— A 70-es évek elején, amikor a múzeum kutatói gardája megerősödött, többen is lettünk, megyei feladatokat kaptunk, kiderült, hogy nehéz áttekinteni a múzeumi kutatók munkáját. Mit szépítem a dolgot, egyszerűen nem tudtuk egymás tevékenységéről, eredményeiről. Gallé Lászlónak jutott eszébe, hogy az esztendőből egy napot fordítsunk egymás kutatásainak megismerésére. Később magam tettem a dolgot kötelezővé, ugyanis kiderült, hogy ez az alkalom nem egyszerűen információk szolgáltatására jó, hanem az önkormányzatok lehetőségeit is megadja a kutatóknak. Ma már lehetetlen egyetlen napra zsúfolni a konferencia előadásait, még úgy sem, hogy az elkészült dolgozatok kivonatos ismertetésére, rezümék előadására szorítkozunk. A tanulmányok minden évben megjelennek a Múzeumi kutatások Csongrád megyében című kötetekben, amelyek az egész ország múzeumi hálózatában népszerűek, kapóssak.

— Az idei programból is látszik, hogy a konferenciák egyszerűsége a kitekintés alkalmát jelentik. Nemcsak a belső munkatársak szerepelnek...

— Szeretnénk megőrizni az eredeti funkcióit, elsődlegesen a múzeumi embereknek fórumot adni, viszont nem akarunk lemondani a hozzá- kapcsolt, kényérkereső munkájuk mellett a múzeumi profilba vágó kutatást végzők segítségéről sem. Az ilyenfajta menedzselésre szüksége van mindkét félnek. Mi nem mondhatunk le mondjuk a röntgenorvos — jórészt a szabadidejében el-

végzett — munkájáról; segít megállapítani valamely régészeti lelet vizsgálatával, hogy — például — milyen betegségek pusztítottak régmúlt korokban. De nem csak orvosokról beszélhetünk, hiszen sokféle szakmájú ember „külsőzik”. Nem zúvósen titulálok hobbinak, amit végzek; kemény, áldozatos, szisztematikus kutatásokról van szó.

— Gondolom, a belső munkatársak sincsenek elkenyézelve. A gyűjtőmunka, a feldolgozás és a közreadás, a hármas kötelesség- és követelményrendszer azt is jelenti, hogy a munkaidő nyolc órájában aligha lehet komoly tudományos kutatásokat folytatni.

— A hagyományos múzeumi munkarendben még csak kétféle kellett osztani az időnkét, felét a gyűjtemények gondozására, a másik felét a feldolgozásra-kutatásra lehetett fordítani. Mióta közművelődési feladatokat is kaptunk, csak harmad idő jut kutatásra, vagyis szabadidőt kell áldozni. Az is tény, hogy nálunk és más múzeumokban is kevés a technikai munkatárs, nem rendelkezünk olyan segéd-erőkkel, akik megkönnyíthetnék a kutatók tevékenységét. A múzeumi rend megtartása egyre nehezebb: akármelyik gyűjteményt tekintem, tízezres nagyságrendű anyagmennyiségekkel dolgozunk. Egy-egy tekintélyes érem- és negatívgyűjtemény használata, feldolgozása, kutatása bajos a megfelelő, például számítógépes nyilvántartás nélkül. Mi most tartunk ott, hogy fokozatosan növelhetjük a technikai munkatársak számát. Ezzel a segíddel, megújult épületünkben — ahol azonban reményeim szerint in-

kább a kínálózó nagyszerű kiállítóhelyeket sikerül kialakítani és a munkaszobákat másóvá telepíteni —, kielégítő publikációs lehetőségekkel a meglévő szellemi erők jelentékeny tudományos eredményeket produkálhatnak a jövőben is. Kutatásaink jórészt esztendői regionális vonatkozásúak maradnak; szintéziseket, összefoglaló nagy műveket tudniillik csakis résztanulmányokra, adalékokra alapozva lehet létrehozni.

S. E.

Kiegyensúlyozottabb a tüzelőellátás

A háztartások csaknem felében, mintegy 1,6 millió lakásban szilárd tüzelőanyagokkal: szénnel, brikettel vagy fával fűtenek. Az idei téli tüzelőt a legtöbben már megvásárolták: összesen mintegy 5 millió tonna szén és brikett, 160 ezer tonna kokszot és 660 ezer tonna fát értékesített a kereskedelem. Majd mindenből többet adtak el, mint az elmúlt év azonos időszakában.

Fábián Jánosné, a Belkereskedelmi Minisztérium osztályvezetője az MTI munkatársának elmondta, hogy az idén a tavalyinál kiegyensúlyozottabbnak ígérkezik az ellátás: a Tüzip-telepek többet forgalmaztak az első háromnegyed évben mint tavaly, s készleteik mégis nagyobbak. A SZOT-és a nyugdíjas-utalványokat többnyire már beváltották, s a kedvezményes árkézőben 28 százalékkal több tüzelőt értékesített a kereskedelem, mint tavaly.

A tüzelőmennyiséggel tehát nincs gond — különösen, ha a szállítások az év hátralévő részében ütemesek lesznek —, viszont a vásárlások nem mindig és nem mindenütt felel meg a keresletnek. Sokan hónapszámra hiába várják, hogy lakóhelyük Tüzip-telepén a meg-

Nagyobb figyelmet az egyes emberre!

A párt tekintélye a vasöntődében

Jól bevált gyakorlat, hogy a szegedi pártbizottság párt- és tömegszervezeti osztálya — közelebb az élet valóságához! jelszóval — időnként gyárban, vagy intézményben tartja munkatársait. Ennek az új munkatársnak a megnyilvánulása ez, amely a városi pártbizottság egész tevékenységére jellemző annak érdekében is, hogy segítsen kibontakoztatni a továbbfejlődést nélkülözhetetlen szocialista demokráciát. S hogy ez a törekvés mennyire gyümölcsöző, azt jól érzékeltette a vasöntődében lezajlott tanácskozás, amelyen az osztály tagjaival együtt, részt vettek az önállóvá lett vállalat párt-, gazdasági és tömegszervezeti vezetői, képviselői, társadalmi munkái és együttes erővel megállapították: erősítésre szorul az üzemből a párt tekintélye.

Valószínűleg Vajás József né osztályvezető rövid és bizalomgerjesztő vitaindítójának, majd munkatársai lényegbevágó kérdéseinek is köszönhető, hogy a vasöntődések kenderés nélkül elmondották: az utóbbi időben alábbhagyott a politikai munka lendülete, s a párt tekintélye is gyengülni látszik. Ez abban is megnyilvánul, hogy sokat vesztett népszerűségéből a politikai oktatás, jóval kevesebb politikai témájú könyvet vásárolnak az emberek. Noha a párttagság 60 százaléka bír megfelelő ideológiai végzettséggel, ez nem tükröződik eléggé az MSZMP irányvonala melletti kiállásban, a tagyűlések látogatottságában, a közvélemény megfelelő alakításában. Mint Nagy Márton párttitkár, Szőke Lászlóné nőfelelős és többen mások kifejtették, a pártcsoporthoz bizonytalanok a feladatokat illetően, a kommunizmus nem tudják pontosan, milyen irányvonala képviseljenek a mai helyzetben, amikor mindenki a pénz után lohol, és gyakran lemosolyogják azt, aki a helytállást, a példaadást, a tisztességet hangoztatja előttük.

Pedig volna tennivaló bőven. Az emberek jelentős

hányada még, vagy már, érdektelen a problémák iránt. Nem tudnak, vagy nem akarnak lényeges kérdéseket feszegetni, talán azért, mert leszoktatták őket erről. Sok a selejt, ám a csökkentés végett létrehozott „selejtbizottság” egyelőre sovány eredményt tud fölmutatni. Erőteljesebb piackutatásra lenne szükség, ám a minőség gyökere javítása nélkül ez bajos dolog. Mivel a kommunizmus el-elhanyagolják a tájékoztatást, a műhelyekben állandó téma: a szegedi vasöntődének nincs jövője, hamarosan tömeges elbocsátásokra kerül sor, tehát jobb lesz más munkahely után nézni. Az efféle szövegszednek nincs semmi alapja. S hogy mégis kognokul tartja magát, annak oka elsősorban az alacsony kereseti lehetőség.

S a pénz valóban kevés. A havi kereset 6500 forint körül mozog, s ezen az évi 4 százalékos bérfejlesztés semmit nem javít. A jó szakmunkások is egyre-másra szállingóznak el olyan helyre, ahol két „Bartókka” is többet kapnak. Ilyenkor aztán beszélhetünk, főleg a fiataloknak — mondotta Dobó József üzemi KISZ-vezető — rögtön megkapjuk: „Hagyd, öreg, ezt a rablós szöveget!” O ennek ellenére azt hangsúlyozta, hogy a fiatalokkal szót lehet érteni, ha szónoklatok helyett érvekkel közelednek hozzájuk, s figyelembe veszik az ő szempontjait is. Nem lehet egyforma stílusban beszélni mindenkivel. Az egyik dühös lesz, ha figyelmet követelnek tőle, a másik szinte föllekesül, mielőtt megértenék vele, miért fontos jó munkát végezni.

Többen bírálták azt a vezetési módszert, amely csak látszólag volt demokratikus, a valóságban azonban figyelmen kívül hagyta a dolgozók észrevételeit. A kommunizmus egy része, mint kiderült, korábban viselkedett attól, hogy nyílt plénumon önálló véleményt nyilvánított, mert retorzióktól tartott. Ennek a helyzetnek — a nyíltság és az őszinteség meghonosításával — nagyon határozottan véget vett a jelenlegi pártvezetés mert meggyőződött róla: a jól tájékozott, a párt elgondolása- it is ismerő, és tisztességes szándékában nem kételkedő emberek ma már elutasítják a régi stílust. Ezért mérjük föl tüzetesen, kinek milyen fokú és témájú tanfolyam felel meg legjobban; ezért igyekeznek minél gyorsabb és részletesebb információkat adni a pártmunkásoknak; ezért kritizálják, illetve helytelenítik az olyan filmek vetítését, amelynek mai szempontból már nincs semmilyen tanulsága; ezért tartják fontosnak — mint Baka Ernő igazgató is aláhúzza — a vélemények rendszeres ütköztetését mindenféle fórumon. Úgy vélik, csak az érvek és az ellenérvek feleselgetése révén lehet megtalálni, kirosztálni a legcélravezetőbb módszereket.

Néhányan szóvá tették, hogy manapság a politikai témájú tanácskozások is többnyire „termeléscentrikusak”. Ennek okát abban lát-

ják, hogy az üzem önállósulásával fokozott feladatok hárulnak a pártvezetésre. S erre a jövőben is szükség lesz, hisz a vállalat létének alapja a kifogástalan munka. „Ha jól dolgozunk — mondották —, akkor javulhatnak a bérek, a nagyobb kereset javítja a dolgozók hangulatát, a jó hangulat pedig pozitívan hat a munka egész menetére.” Nem az irodai alkalmazottak, hanem a műhelyek munkásai adják a termelési értéket, őket kell megtartani úgy is, hogy jobban megfizetik a selejtmentesen dolgozókat, és valóban demokratikus légkört teremtenek a számukra. Papp József szb-titkár adatokkal bizonyította, hogy — ha nehézkesen is — gyorsan az üzem dolgozóinak bizalma: egy évvel ezelőtt még csak 45 százalékuk volt szakszervezeti tag, ma viszont 61. Gratulálunk neki, ő azonban ennél jóval többre törekszik.

Összegezésképpen elhangzott: jó lenne vezetőségi ülésen mélyrehatóan föltárni a negatívumok okait és azt, hogy a vasöntődében mi módon növelhető, hozzátartozó helyre a párt tekintélye. Az aki máris jelentkezik, hogy ő megtalálta ennek csálhatatlan módszerét, attól óvatodni kell — az ilyen „magabiztos” emberek könnyen jégre vihetik a bontakozó demokratizmust. A tennivalók sokkal bonyolultabbak, sem hogy egyetlen ember megoldhassa azokat. Annyi bizonyos, hivatali módszerekkel, adminisztrációval nem juthatnak előbbre, hanem csakis úgy, hogy a pártvezetés tagsága állandóan a műhelyekben mozog, fölfigyel és reagál az észrevételekre. Hatvan szilárd párttag képes arra, hogy egy négy és félszáz éves létszámú gyári közösségben eredményesen munkálkodjék.

A párttag legyen jól tájékozott helyi kérdésekben, ismerje a párt határozatait, a vonatkozó kormányrendeleteket, és kendőzetlenül jelezze, hogyan reagálnak rájuk az emberek. Gondjainkat, gazdasági nehézségeinket csak együttes erővel enyhíthetjük, de nem úgy, hogy folyton csak a kollektíváról beszélünk, a fémöntőt magát pedig a szocializmus arctalan építőjének tekintjük. Nagy baj, ha megelégedünk az egyes ember értékeiről, jogos igényeiről, s elvesz egyes ember iránti figyelmét.

Szóba került, hogy a munkások erősen szimpatizálnak a jelenlegi szovjet pártvezetéssel. Imponál nekik az a határozottság, amellyel védik, illetve növelni igyekeznek az ember méltóságát, és föllépnek a szocializmustól idegen jelenségek ellen. Ezért talán nem árt idézni Csingiz Ajtmatovot, a jeles és igen népszerű szovjet író: „... teremtjük újjá a személyiség kulturális szuverenitását, a személyiséget, aki ma — úgy érzem — ösztönös, de időnként tudatos nyomást szenved el a gondolkodás és viselkedés tömeges formáitól.”

F. Nagy István

Nemzetközi tanácskozás

Kedden a Postás Művelődési Központban megkezdődött hét európai szocialista szövetség postászsakszervezetei elnökeinek, illetve főtítkárainak kétnapos értekezlete. A tanácskozáson részt vesz Jochen Meiner, a Közal-kalmazottak és Rökonzakmabeli Dolgozók Szakszervezetei Nemzetközi Szövetségének főtítkára is. A küldötteket Solyom Ferenc, a

SZOT titkára és Gricserné Heszky Enikő, a Postások Szakszervezetének főtítkára üdvözölte.

A tanácskozás első napján megvitatták a szakszervezetek termelés és szolgáltatást segítő munkájának speciális vonásait az egyes országokban. Tárgyaltak továbbá a szakszervezeti munkahelyi demokrácia helyzetéről, a soron következő tennivalókról.